

לח

בענין יו"ט שחל בשבת ועשה בו מלאכת אוכל נפש

אם חייב משום יו"ט

דשבת ויו"ט אסור במלאכת אוכל נפש, [וצ"ב מה היה הס"ד להתיר דלכאו' מטעם שבת ודאי אסור גם במלאכת אוכל נפש, ובהעמק דבר ביאר דס"ד כמו דמוספי יו"ט דוחין שבת, ה"נ מלאכת אוכל נפש תדחה את השבת, ובס' כלי חמדה ביאר דס"ד דאמרינן הואיל ואשתרי אשתרי, ויש לדון בזה בסוגיא דהואיל ואשתרי ביבמות פ"ק, ובזבחים רפ"ג, ויבואר עוד להלן].

אמנם יש לדון ביו"ט שחל בשבת ובישול לצורך אוכל נפש, האם לוקה משום יו"ט, וכגון בהזיד ביו"ט ושגג בשבת* [דאילו מזיד בשבת הרי אמרינן קלב"מ, ומשא"כ בשגג במיתה קי"ל דחייבי מיתות שוגגין אין פוטר ממלקות, עיין חולין פ"א ע"ב וברמב"ם פ"ב משחיטה ה"ז, ובלח"מ פט"ז מסנהדרין ה"ה, דהוי כחייבי מלקיות שוגגין דאין פוטרין], ובפשטות הדבר ודאי נראה דאין איסור אוכל נפש משום היו"ט, דמשום היו"ט הותר לצורך או"נ כשאר יו"ט, ובשו"ת צ"פ סימן ב' נשאל בזה, וכ' הצ"פ דיש בזה אריכות גדול אם היכי דהתורה חדשה לנו דבר אם זה רק אם עשה כדין, ודן שם לגבי הקטרת איברים של ק"צ שדוחין שבת דאם הקטיר בלא מלח דאסור להקטיר בלא מלח אם איכא דחיה, (עיי"ש

[א] קי"ל דאין בין שבת ליו"ט אלא אוכל נפש בלבד (כדתנן פ"ק דמגילה, ובפ"ה דביצה), והנה ביו"ט שחל בשבת ודאי דאסור לבשל לצורך או"נ משום שבת, והמבשל חייב סקילה במזיד וחטאת בשוגג, ויעוי' ברמב"ן עה"ת פרשת המועדות עה"פ מועדי ה' אשר תקראו אותם מקראי קודש אלה הם מועדי, ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת שבתון מקרא קודש כל מלאכה לא תעשו, וכבר הביא רש"י דברי התו"כ מה ענין שבת אצל מועדות וכו', והרמב"ן שם ביאר דכוונת הפסוק דכל המועדים אסורים רק במלאכת עבודה (לאפוקי מלאכת אוכל נפש), אבל השבת תשמרו לעשות שבת שבתון מכל מלאכה שבעולם, והוסיף עוד הרמב"ן וירמוז עוד בכאן כי גם בבואו באחד מן המועדים לא תדחה לעשות בה אוכל נפש, [והוסיף כן הרמב"ן להוכיח דלא כתב אח"כ בפרשה השניה וידבר ה' אל משה לאמר כאשר עשה בכל מועד ומועד, כי הדיבור הראשון הוא היה מצות המועדים, אלא שהזכיר השבת לשלול ממנו דין המועדים לא לבאר מצותיו ותורותיו, ולכן לא נאמר בו והקרבתם אשה לה' כאשר אמר במועדים], מבואר דאיכא כאן פסוק מפורש

* אלא דיש לדון איך משכח"ל האי מילתא דאם שגג בשבת, א"כ הרי חשב דל"ה שבת, וא"כ הותר לו מלאכת או"נ, ואיך משכח"ל מזיד ביו"ט, אך משכח"ל בשגג בשבת בכרת, וסבור דהוי רק לאו דכה"ג חשיב שוגג, והזיד ביו"ט, וא"ל דאסור לבשל, ובזה יש לדון אם לוקה כה"ג משום יו"ט.

אבל בדברי הרמב"ן פרשת אמור (פרק כ"ג פסוק ז') מבואר דהגדר דהתורה אסרה רק מלאכת עבודה, ואוכל נפש לא חשיב מלאכת עבודה. וא"כ ל"ה כלל איסור, ומ"ש חל בשבת, ומ"ש חל בחול, [וכבר האריכו לדון בזה בדר היתר מלאכת אוכל נפש, עיין בס' אמרי בינה דיני יו"ט ס' א', ובס' מלאכת יו"ט], וכ"כ לי במכתב תשובה רבינו הגר"ד לנדו שליט"א, דהאי דינא דאו"נ ביו"ט שחל בשבת יש לתלות בגדר היתר מלאכת או"נ, והוסיף דבזה יש להסביר הא דלא הותר איסור תחומין ביו"ט, דהחת"ס או"ח תש' קמ"ט ביאר דהטעם משום דרק איסור מלאכה הותר ולא תחומין דהוי איסור בפנ"ע, ותליא בנידון הנ"ל דאם הותר משום שמחת יו"ט א"כ כ"ד הותר, אבל אם ההיתר דלא חשיב מלאכה א"כ הוי היתר רק במלאכה, [ובזה יש להסביר הא דמבואר בתוס' כתובות ז' ע"א דלא הותר מוקצה לצורך שריפת חמץ, ותמה הבית יעקב הא מבואר בתוס' ביצה כ"ח ע"ב דהותר טלטול מוקצה לצורך או"נ וא"כ נימא בזה מתוך, וכבר ביארו בזה דהא דמוקצה הותר לצורך או"נ הוי היתר מחודש, ולא מדין היתר או"נ בעלמא, ובזה לא אמרינן מתוך דהוי היתר רק משום שמחת יו"ט, ויש בזה אריכות דברים ואכ"מ, אבל מוכח דליכא היתר דטלטול מוקצה משום היתר דאו"נ דעלמא, וע"כ דרק מה דהוי איסור מלאכה ולא איסור טלטול מוקצה דהוי איסור בפנ"ע].

והוסיף הגר"ד לנדו שליט"א בהאי נידון (שדן הצ"פ דהיכא דאיכא איסור לא הותר לצורך או"נ), דאיכא עוד תרי נפ"מ, א, לשיטת התוס' שבת צ"ה א' דקצירה גם הותר לצורך או"נ, יש לדון מה הדין הקוצר משומר ביו"ט

מש"כ לבאר בדברי הגמ' ביומא מ"ו), וכן דן שם לגבי הדין דכה"ד מותר ליטמא לז' קרובים, ובכה"ג לא הותר, ובנזיר מ"ט מבואר דכל כהן גדול אית ליה גם לאו דכהן הדיוט, ויש לדון בכה"ג שנטמא לקרובים דכיון דלא הותר לו ילקה גם משום כהן הדיוט, [ועיין מנ"ח מצוה שע"ו ס"ק י"א דכה"ד נזיר שנטמא לקרובים לוקה גם משום כה"ד כיון דלא הותר לו משום נזיר, ובמצה רס"ד סק"ח בסופו חידש עוד דגם היכא דאסור לו מדרבנן לא הותר לו עיי"ש], ועיי"ש בצ"פ מש"כ עוד לדמות להאי מילתא, [וברש"י יבמות ס"ד ע"ב מבואר לגבי מילה בשבת דהיכא דמתו אחיו מחמת מילה דאסור למול לא הותר לו בכה"ג מילה בשבת וחשיב כשלא בזמנה, ולכאו' הוא נמי ע"ד הנ"ל דהיכא דלא הותר משום סכנה ליכא דחיה דשבת, ומצינו נמי נידון בדין דאין עדל"ת ועשה, דגם הלאו לא נדחה, והוא דכיון דליכא כאן דחיה לא נדחה הל"ת, אמנם בתוס' קידושין ל"ד ע"א מבואר דהוא משום דהלאו נעשה אלים ואכמ"ל].

ב] אלא דבעיקר הדברים יש לדון דתליא בגדר דהיתר או"נ ביו"ט דבדברי השאג"א תש' ק"ב מבואר דיסוד ההיתר דאו"נ הוא משום דינא דשמחת יו"ט דרוחה איסור יו"ט, (ומזה הוכיח דבר"ה איכא דין שמחה מדהותר לצורך או"נ), וכן נראה מדברי הר"ח הובא בתוס' פסחים פ"ד ע"א (דבעי למילף מהיתר דאו"נ להיתר דמילה שלא בזמנה ביו"ט), ולפ"ז יש לדון דהיכא דאסור משום שבת, אפשר דלא נדחה, [ובזה מבואר דברי רש"י יבמות הנ"ל משום דמילה בשבת הוי דחיה וכש"כ ביאור הגר"א ס' רס"ד ס"ק כ"ה],

איסור בישול בב"ח, עכ"ד], ודברי הצ"פ דלא הזכיר הך גמ' צע"ט*.

[וייש להוכיח עוד מדברי הגמ' בביצה שם דאמרינן דמהא דהשוחט עולת נדבה ביו"ט לוקה מוכח דל"ל מתוך, דאל"כ ל"ה לוקה, וכתבו התוס' דאע"ג דאסור לשחוט נו"נ הוי רק עשה ולא אמרינן אהדריה, ולדברי הצ"פ הרי היכא דאיכא איסור ממילא חוזר לאיסור יו"ט דלא הותר כה"ג, וע"כ דלא אמרינן כהאי כללא, כן הוכיח הגרא"מ באקו"ן שליט"א].

[ג] **אמנם** נראה דיש לדון בהך ענינא ונקדים דיש לתמוה בדברי הרמב"ן שכ' דהתורה מחדשת דכשחל שבת באחד מן המועדים לא תדחה לעשות רק אוכל נפש, וכ' הנצי"ב דס"ד דכמו דמוספי יו"ט דוחין שבת ה"נ ס"ד דאו"נ דיו"ט ידחה שבת, וצ"ע דהרמב"ן הא ס"ל דמלאכת או"נ לא היתר משום שמחת יו"ט, אלא דל"ה בכלל מלאכת עבודה, וא"כ מהכ"ת שיותר גם השבת, ויש לבאר בהאי ענינא דהנה בזבחים צ' ע"ב צ"א ע"א מספק"ל תדיר ומקודש איזה מינייהו קדים (כגון דם עולת תמיד דהוא תדיר, ודם חטאת דהוא מקודש), ואמרינן ת"ש תמידין קודמין למוספין ואע"ג דמוספין קדישי, ומת' הגמ' אטו שבת למוספין אהנאי לתמידין לא אהנאי, (וכ' רש"י כיון דהאידינא קריבין שם שבת עליהם), ת"ש מוספי שבת קודמין למוספין ר"ח, (ופרש"י מוספי ר"ח מקודשין משל שבת דאיכרי מועד), ומת' הגמ' אטו ר"ח למוספין

שחל בשביעית אם ילקה על יו"ט, והיינו לשיטות דמשומר אסור בקצירה, (ואולי יש לחלק דאף אי נימא דבשבת לקו בשביעית לא ילקה), ב, במוציא בשר פסח מחבורה לחבורה, פסחים פ"ה ע"ב, והיה רה"ר ביניהם לשיטות דמרה"י לרה"י ורה"ר ביניהם חייב, א"נ הוציאו והניחו ברה"ר, בזמן שירושלים היתה רה"ר עיין עירובין ק"א או בגוונא שהוציא חוץ לירושלים, ע"מ לאוכלו למאי דקי"ל מתוך ביצה י"ב (דגם בדבר האסור חשיב אוכל נפש), אם ילקה משום יו"ט נמי, ותליא בהנ"ל דכיון דאסור מטעם אחר אם הותר משום יו"ט.

א"א דעיקר האי נידון לכאו' יש בזה סוגיא ערוכה בביצה י"ב ע"א, דאמרינן תני תנא קמיה דר' יוחנן המבשל ג"ה בחלב ביו"ט ואכלו לוקה חמש, לוקה משום מבשל גיד, ולוקה משום אוכל גיד, ולוקה משום מבשל בשר בחלב, ולוקה משום אוכל בשר בחלב, ולוקה משום הבערה, א"ל (ר' יוחנן) פוק תני לברא הבערה ובישול אינה משנה, ואת"ל משנה ב"ש היא דאמרינן לא אמרינן מתוך וכו', ומבואר בגמ' דלב"ה דס"ל מתוך הותר בישול ג"ה ובב"ח לצורך יו"ט, ואע"ג דאיכא איסור בישול דבב"ח, ולא אמרינן דכיון דאסור משום בישול ליכא בזה היתר דאוכל נפש, וכ"כ הגר"ד לנדו שליט"א בהוספה על המכתב, [בזה"ל הוספה הנה הדבר מוכרע מהא דביצה שם דהמבשל גה"נ בחלב דמבואר שם בגמ' דלב"ה דאית להו מתוך אינו לוקה על בישול ביו"ט ואף דאיכא

* אלא דאכתי אין להוכיח מזה על שאר דוכתי, דאפשר דהטעם משום דיו"ט לא נאסר כלל או"נ דל"ה מלאכת עבודה, [ועפ"ז יל"ד דהא גופא אם מלאכת או"נ הוי היתר או ל"ה כלל איסור תליא בפלוגתת ב"ש וב"ה בדין מתוך, וא"כ רק לב"ה אמרינן דהותר גם כה"ג כיון דלא נאסר כלל לצורך האדם, ויש להאריך בזה].

מרבותינו בהרבה דוכתי דעיקר מה דלומדים הוא מהס"ד דזה הסברא הפשוטה), והקמ"ל דאדרבה כה"ג דחל יו"ט בשבת הרי הקדושת שבת אהנאי על היו"ט דלא הותר כה"ג במלאכת או"נ, ולכן לא הותר דיו"ט שחל בשבת גם היו"ט נתקדש בקדושת שבת, ולכן אין זה ענין לבב"ח ושאר אופנים דאיכא איסור (כגון משומר והוצאה מחבורה לחבורה) דודאי גם בכה"ג הותר, והכא שאני דהקדושת שבת אהנאי על היו"ט דלא הותר במלאכת או"נ, [ובזה מובן יותר דברי הרמב"ן דנכתב בפר' המועדים דל"ה חידוש בשבת דלא הותר לאו"נ, אלא יסוד הדין הוא חדוש בפר' המועדים דכה"ג דחל בשבת ליכא ביה היתר או"נ, וזה הקדמה לפר' המועדים דשבת ויו"ט ליכא ביה היתר דאו"נ].

ד] **והנה** יו"ט שחל בשבת מקדש קידוש של יו"ט ומזכיר של שבת, ובשורת יד אליהו (רגולר) ח"א ס' י"ח אות ג' כ' יו"ט שחל להיות בשבת וטעה ולא הזכיר בקידוש של יו"ט, ואח"כ כשקידש פעם ב' לא הזכיר של שבת מה דינו עכ"ל, מספק"ל דאפשר דצריך לקדש קידוש דשבת ויו"ט ביחד, וכבר נחלקו בזה האחרונים לגבי תפילה, דהמחזיק ברכה בס' רס"ח סק"ט נקט דשכח להזכיר שבת יוצא במגן אבות מהש"ץ, וכ' דהוי כמו מי שאכל מזונות ויין ובירך על המחיה, וחוזר ומברך על הגפן ויוצא שניהם, וכ"כ בשו"ת התעוררות תשובה ח"א סימן קי"ב, אבל במאמר מרדכי ס' רס"ח סק"ט נקט דלא יוצא, וצריך לחזור ולהתפלל שבת ויו"ט ביחד, וכ"כ במטה אפרים ס' תקפ"ב סעיף כ"א לגבי ליל שבת שחל בר"ה ויוה"כ, ונקטו שאין תפילה מועלת לחצאין,

דידיה אהני, למוספי שבת לא הני, ת"ש מוספי ר"ח קודמין למוספי ר"ה, ואע"ג דר"ה קדשה, ומת' הגמ' אטו ר"ה למוספי דידה אהני, למוספי ר"ח לא אהני, ומבואר בגמ' דתמיד של שבת אית ליה קדושת שבת, ומוסף שבת בר"ח (וביו"ט) אית ליה קדושת ר"ח (ויו"ט).

ובאו"ש פ"ג מעבודת יוה"כ כתב לבאר בזה דברי הרמב"ם שכ' דיוה"כ שחל בשבת הכה"ג מקריב קרבנות מוספי שבת, וביאר האו"ש עפ"ד הגמ' הנ"ל דמוספי שבת קדישי בקדושת יוה"כ, ולכן מצותן בכה"ג כמו בתמידין, [והוסיף האו"ש דגם ק"פ הקרב בשבת חשיב קרבן שבת דקריבין החלבים ביו"ט דאהני ליה קדושת שבת דחשיב קרבן דשבת], והוסיף האו"ש וכן נ"ל דקדושת יוה"כ חיילא על שבת ג"כ, להקדישו בשבות מכל אכילה דקדושת יוה"כ גם לשבת אהני שיוקדש בענות נפש, ולכן ביוה"כ שחל בשבת וחולה שיש בו סכנה שצריך לאכול, מורה אני דלא מקדש גם על שבת, דזה קדושת שבת אז שלא לאכול בו ופשוט עכ"ד.

ומבואר בדברי האו"ש דשבת שחל ביוה"כ אית ליה לשבת דיני עינוי, דזה קדושת שבת שלא לאכול בו, ולפ"ז י"ל דה"נ בשבת ויו"ט כיון דהשבת אית ליה קדושת יו"ט, ול"ה כשבת בעלמא אלא שבת דאית ליה קדושת יו"ט, והשבת פתיך ביה נמי קדושת יו"ט, ולכן ס"ד דיותר מלאכת או"נ, דבשבת כזו לא יאסר רק לצורך מלאכת עבודה, וע"ז נכתב בתורה דאסור גם בשבת זו מלאכת או"נ.

ועפ"ז י"ל דהקמ"ל דאסור הביאור הוא דודאי מסברא כיון דקדושת יו"ט אהנאי לשבת היה צריך להתירו באו"נ, (וכן שמענו

קדושות נפרדות, אלא כל חד אהני לחבריה ולכן צריך לעשות קידוש א' על שניהם, ובלא"ה לא יצא ידי קידוש.

והנה דעת הרי"ף פרק ע"פ והרמב"ם (פ"ח מחמץ ומצה ה"ו) דא"צ אלא שתי מצות השלימה והפרוסה, ובטור (ס' תע"ה סעיף ז') הביא לדון בחל פסח בשבת, דדעת הבה"ג דבכה"ג נוטל ב' שלימות ופרוסה, דמשום שבת דצריך לחם משנה, והביא הטור דחלוקים בזה המנהגים בין א"י לבבל, ואנשי א"י בין בחול בין בשבת נוטלים רק פרוסה ושלימה, וצ"ע הא משום השבת בעי' לחם משנה, והעירוני דד"ז מבואר לפ"ד האו"ש דקדושת יו"ט אהנאי לקדושת שבת דאין צריכה לחם משנה, [אך אפשר עוד דהגדר הוא דבפסח הפרוסה חשיבא כשלימה ולכן יוצא גם חובת לחם משנה דשבת].

והנה ברמ"א ס' רע"ד סעיף א' מבואר דבליל שבת בוצע על התחתונה וכיום השבת ובליל יו"ט בוצע על העליונה, והמקור מכל בו והג"מ, (וסיים הרמ"א והטעם הוא על דרך הקבלה), ובס' תע"ה ס"א מבואר בשו"ע דבוצע בליל הסדר על העליונה, וכ' המג"א סק"ג דאפי' חל בשבת, כ"כ ד"מ ס' רע"ד, ויל"ע מה הדין בכל שבת ויו"ט, ובפמ"ג כ' דהטעם בליל הסדר כיון דבוצע על שתיהן הוי ליל שבת כיום השבת, ומשמע מזה דבכל יו"ט ושבת בוצע על התחתונה, [אבל צ"ב דברי הפמ"ג דהא דבוצע על שתיהן היינו העליונה והפרוסה, והלחם משנה הרי הוי המצה השלישית שהיא התחתונה], ואפשר דאיכא עוד טעם דליל הסדר שאני, דדינו כיום, כדאמרינן לילה כיום יאיר, ובמ"ב דרשו ס' תקכ"ט הביאו בשם הגריש"א

ותיקנו כן הנוסח התפילה שיהא של שבת ויו"ט ביחד, וביד אליהו נסתפק כן גם לגבי קידוש, ולכאו' צ"ע מהכ"ת דלא יצא הא אית ליה תרי חיובי חיוב דשבת וחיוב דיו"ט ואמאי לא יצא ב' החיובים ע"י שני הקידושים שעשה, [ובשלמא בתפילה י"ל דכ"ה נוסח התפילה להזכיר שניהם, אבל קידוש לכאו' הוי ב' מחייבים, כמו על המחיה ועל הגפן, ולמה יצטרך פעם שלישית לעשות קידוש].

ולכאו' נראה להביא ראיה להך צד דהיד אליהו דצריך לחזור ולקדש פעם ג', דבשו"ע ר"ס תע"ג מבואר בחל ליל פסח בשבת אומר ויכולו, (וצע"ק דלא הדגיש דמוסיף בקידוש הזכרת שבת), ובחל במוצ"ש דצריך לעשות יקנה"ז, אם שכח ולא הבדיל דיבדיל רק אחר שישלים ההגדה ולא באמצע ההגדה, ועיי"ש במ"ב דגם קודם שהתחיל הגדה איכא נידון דמוסיף על הכוסות, וצ"ע דאמאי דנו רק בשכח במוצ"ש הבדלה ואמאי לא דנו כן על חל פסח בליל שבת לגבי שכח של שבת, ולכאו' נראה דהטעם דאם שכח של יו"ט ודאי מסתבר דלא יצא כלל כוס ראשון, ומסתבר דכה"ג לא חשיב מוסיף על הכוסות דלא יצא כלל בכוס ראשון, ומה"ט י"ל דכה"ג מותר להפסיק ההגדה, אמנם אכתי בשכח של שבת היה צריך לדון מתי יקדש על של שבת, דצריך להמתין עד אחר ברכת גאל ישראל ולא יפסיק בהגדה, אמנם להך צד דהיד אליהו דלא יצא כלל קידוש יו"ט ניחא, דממילא פשוט דלא יצא כלל קידוש יו"ט וצריך לחזור ולקדש על שניהם ולכן לא הוזכר הנידון דבזה צריך מיד לחזור ולקדש ודו"ק.

וביאור הדברים לכאו' הוא עפמ"כ דשבת ויו"ט דאיקלעו בהדדי, ל"ה ב'

ביו"ט דחל בשבת מה דינו לענין מוקצה, (ובשואל ומשיב מהדור"ב ח"ג ס' י"ד ומהדור"ד ח"ב ס' פ' דן בזה), והאו"ש פ"ב משבת ה"ט נקט דאמרינן לא פלוג, ובביאור הגר"א או"ח תקפ"ח מבואר דנקט דהוי ככל יו"ט, וכשיטת האו"ש.

ולכאוי משמע להדיא דנקטו דהיו"ט הוא קיל ולכן צריך להחמיר בו, אבל אם נימא דיו"ט שחל בשבת הוי היו"ט חמור, א"כ הרי גם מטעם היו"ט צריך להקל, אך אפשר דאמרינן לא פלוג ביו"ט, וצ"ת בזה.

[ז] **ובענין** הלאו דמלאכת יו"ט הנה איכא תרי לאוי בקראי בפר' אמור ובפר' פנחס, חד לגבי ראשון של פסח וחד לגבי שש"פ, ויש לדון אם מצטרף בעשה ח"ש ביו"ט ראשון וח"ש בשש"פ, והגר"ד לנדו שליט"א טען דגם למ"ד כריתות ט"ז ב' דשבתות מצטרפים (ואפי' במשך הרבה שנים), [ועיין הגהות רעק"א פ"ו משגגות ה"ח דלהלכה קי"ל דאין מצטרפין], אבל יו"ט א' ויו"ט של שש"פ לא מצטרפי, דהוי ב' לאוין, ולכאוי יל"ד דהרי בפר' בא כתוב בלאו א' על ראשון ש"פ ושש"פ, דכתיב וביום הראשון מקרא קודש וביום השביעי מקרא קודש כל מלאכה לא יעשה בהם וא"כ נמצא דהוי גם חד לאו, ושפיר יכול להצטרף ב' חצאי שיעור, [אמנם עיין בפירוש הגר"פ על רס"ג ל"ת קנ"ז קנ"ח שכ' דלרס"ג חשיב קראי דפר' בא נמי כשני לאוין כיון דנכתב ב' פרטים בפנ"ע עיי"ש].

אלא דיש לדון דאע"ג דכתיב ב' לאוין אבל כיון דהוי מועד א' דפסח י"ל דמצטרף כמו נבילה וטריפה דכ' הרמב"ם פ"ד דמאכ"א דמצטרפי, (ויש לחלק).

דכל שבת ויו"ט בוצע בליל שבת על התחתונה, והוא כמשמעות הפמ"ג, אבל יש סוברים דבכל ויו"ט בוצע בלילה על העליונה, (עיין ס' פסקי תשובות ס' רע"ד שהביא דכן צ"ל הטעם ע"פ קבלה, עיי"ש).

[ה] **והנה** בדברי הגמ' בביצה דמבואר דלב"ש המבשל בב"ח ביו"ט לא חשיב אוכל נפש כיון דאסור באכילה, הקשו האחרונים למ"ד דח"ש מותר מה"ת א"כ אמאי לוקה הא יכול לאכול ח"ש, והגדול ממינסק הוכיח דמלאכת או"נ הותר רק לכזית, ועיין בס' המאיר לעולם ח"א שהאריך לחלוק ע"ד, וטען דהוי כמו שאר צרכים ולב"ה מותר גם בכה"ג, ויש הרבה להאריך בזה בסוגית הגמ' ביצה דף כ"א, [והרב מפוניבז' הציץ ראייה זו קמיה הערוך השולחן, וטען הערוך השולחן בתוקף דא"א לקיים שמחת יו"ט עם דבר האסור, ואפי' בח"ש דמותר אבל הוי דבר האסור, ונראה דנקט דהוי מדין שמחת יו"ט, אך י"ל דכ"ז לב"ש אבל לב"ה ל"ה כן].

ולפמשינ י"ל דגם אם הותר או"נ לאכול ח"ש, אבל לב"ש י"ל דהיכא דאסור הבישול לא הותר או"נ, ורק לב"ה דאמרינן מתוך הותר בכל גווני, דלב"ה הוי דין דלא נאסר בכה"ג דל"ה מלאכת עבודה, ומשא"כ לב"ש הוי רק היתר משום שמחת יו"ט.

[ו] **והנה** דעת השו"ע ס' תצ"ה ס"ד דמוקצה ביו"ט קי"ל כר"י ובשבת קי"ל כר"ש, והחמירו ביו"ט יותר משבת, וכ"ד הרי"ף ריש ביצה, וכ"ד הרמב"ם פ"א מיו"ט, והרמ"א חולק דגם ביו"ט קי"ל כר"ש, ודנו האחרונים מה הדין ביו"ט שחל בשבת, דהטעם מבואר בגמ' דיו"ט קיל ואתי לזלולי ביה ולכן החמירו, וא"כ יל"ד

דפסח וז' של פסח חשיב חד מועד, ויש לדון בא' של סוכות ושמע"צ די"ל דהוי נמי חד מועד. דרק לענין פז"ר קש"ב הוי חג בפנ"ע.

ושו"ר בס' עמק ברכה דיני יו"ט אות ח' דפשיטא ^{אוצר החכמה} ליה שלא כש"כ, ולדברי השעה"צ ה"ה דמותר לבשל מפסח לשבועות עיי"ש, והביא דברי רש"י בפסחים מ"ז ע"א דצרכי שבת נעשין ביו"ט מה"ת גם לשבת רחוקה, ורק מדרבנן אסרו בכה"ג, וכתב דבפירוש הר"ח שם חולק וס"ל דאסור לשבת רחוקה, וא"כ ה"ה מיו"ט לחבירו, [אמנם לפמש"נ י"ל דיו"ט א' ויו"ט ז' חשיב כחד יו"ט, וצל"ע].

והנה השעה"צ סימן תק"ג סק"ד כ' ואם מבשל איזה דבר ביו"ט ראשון וכוונתו בשביל יום השביעי לכאו' בודאי שרי, (וסיים אבל באמת ד"ז תליא בפלוגתא שנוזכר בס' תצ"ה לענין או"נ עצמו ואינו מפיג טעם אם עשאו מעיו"ט, וה"נ הרי היה יכול לבשל בחוה"מ לצורך יום השביעי עכ"ד), ולכאו' יל"ד דמשמע מדבריו רק מיוט"א ליוט"ז אבל לא התיר לבשל מיו"ט דפסח לשבועות, ולכאו' הטעם כיון כיון דהוי ב' איסורים א"א לבשל מזל"ז, אבל א"כ צ"ע דהא א' דפסח וז' דפסח נמי הוי ב' איסורי, אך י"ל כיון דעכ"פ הוי מועד א' סגי דיהא מותר לבשל מזל"ז, וא'

